

En flygoperation i Kongo

KAPTEN H NANNESON BERÄTTAR OM ETT SPANINGSUPPDRAG SOM INTE BLEV AV.

Den 26 februari satt vi på Fighter OPS i Kamina och hade just planlagt en resa till Elisabethville nästföljande dag, för att innan vi åkte tillbaka till Sverige studera verkan av våra anfall under operationerna. Vi fick då över vår direkta radiotelefonförbindelse med högkvarteret i Leopoldville en order, att vi skulle förbereda ombasering med en rote 29:or till Albertville nästa morgon. Detta innebar inga större problem. CFF var disponibel. "Charlie Fox Fox" eller Foxen" är den C 46:a, som står till vårt förfogande, främst för flygräddningstjänsten. Den har en Saramottagare inmonterad. Det har blivit ett legendariskt flygplan i Kongo p g a sin mörkernödländning i Angola och genom alla de skiftande uppdrag som "Foxen" gjort i Fighters tjänst.

Bakgrunden till ordern var att det katangesiska gendarmeriet vid Kapona, som ligger 140 km söder om Albertville, beskjutit en FN-helikopter. Det var nu avsikten att området skulle utspanas från en DC 3 eller helikopter, varvid roten skulle ligga över och skydda.

Kl 1400 fick vi verkställighetsorder och Foxen lastades. 29:orna skulle starta i gryningen 0600 och Foxen en timma tidigare och på det sättet vara i Albertville en knapp halvtimme

före jaktflygplanen. På kvällen fick vi emellertid meddelande att hela operationen skulle senareläggas 24 timmar. Anledningen härtill var att den ansvarige chefen i Albertville (en indisk överste) var i Kamina i en konferens tillsammans med Force Commandern.

Nästföljande dag fick vi på egen begäran tillstånd från Leo att ombasera under eftermiddagen för att vara klara att utföra missionen direkt morgonen därpå.

START MOT ALBERTVILLE

CFF startade 1200, och 29:orna 1300 med fältflygare "Skräcken" Olsson och mig vid spakarna. Vi hade fulla fälltankar, full akanlast och åtta 7,5 cm raketer per flygplan. Som vanligt, när vi är tungt lastade, blev det lång rullsträcka - ca 2100 m. Kamina ligger 1100 m över havet, vilket har stor inverkan på rullsträckan. De gånger under katangaoperationerna, som vi tog åtta 15 cm raketer, kunde rullsträckan bli upp till 2400 m och det kunde bli rätt så spännande trots Kaminas 2800 m långa banor. Vi lätade och svängde upp på 55° mot Albertville. Flygplanen steg makligt. Den i all sin grönhet ödsliga kongomarken försvann för oss, när vi gick igenom ett molntäcke. En stund efter att

En grupp svenska J 29 på väg över den kongolesiska djungeln under ett uppdrag för FN.

vi hade kommit upp på förflyttningshöjden 8000 m, fick vi i en glugg se Manono nere till höger.

Vi hade ca 200 kilometer kvar när vi fick in fyren i Albertville. Den på franskesiska brytande trafikledaren gav oss klart att sjunka och vi svepte snart in över flygfältet i en låg överflygning med högsta fart. Man bad om det, man väntade det av oss! Vi skulle bli de första jetflygplan, som landade på Albertville. Banan är kort - 1750 meter och ligger på 800 meter över havet, så vi tog ner farten så lågt vi vågade före banändan. Upp på steget - inga problem, banan räckte bra till för landning.

När vi klev ur möttes vi av ett stort uppdåd människor av olika slag. Där var malayasoldater, som bevakar fältet, indiska soldater från bataljonen i staden, kongoleser, som bara fanns där samt svenskar, norrmän och danskar från air detachmentet och movement control.

NEJ TILL MASKERINGSNÄT

Ett par minuter efter landningen kom en indisk kapten fram och anmälde sig. Han var chef för det ACT (Air Contact Team), som skulle hålla en orderlinje öppen åt mig till HQ i Leo via Kamina. Sträckan Leopoldville - Albertville är 1600 kilometer. Han hade kommit med sitt team någon timma tidigare från Elisabethville och innan jag hunnit skaka hand med honom, hade han framställt ett tiotal frågor, som jag bad att få besvara en halvtimme senare.

Några förberedelser av större omfattning var inte gjorda för oss. Det hade vi heller inte väntat. Det blev en stunds ordnande med lån av fordon, tankningsarrangemang m m, men efter ett par timmar stod de båda 29:orna i var sin ända på ett litet korsande stråk med fälltankarna avtagna, laddade och klara för aktion samt bevakade av två malayasoldater. Rullsträckan i starten skulle trots de avtagna fälltankarna bli ca 1400 m enligt diagrammet. Robusta indiska maskeringsnät avböjdes, då vi gärna ville ha kvar pitotrör och radiomaster.

Tillsammans med ACT-kaptenen for jag in till indiska bataljonens HQ för att försöka få lite mera underlag för morgondagens operation. Resultatet blev att stabschefen blev störd i sin siesta. Några upplysningar fick jag inte, men vi bestämde att träffas nästa dag kl 0830. Översten

som jag skulle samarbeta med, väntades åter på följande dag vid middagstid.

Så ner till staden och hotellet. Ågaren är känd för att inte vara speciellt förtjust i FN och vi fick också vänta halvannan timma innan vi äntligen fick de rum som var beställda åt oss.

Vi som var instängda i Kamina och därför inte kunde gå på restauranger hade glatt oss åt att få spendera några hundra franc på en riktigt god middag i trevlig miljö. Vi blev därför så mycket mer besvikna, när vi fick veta att det rådde brist på mat i Albertville och att vi inte kunde få något mål över huvud taget. Vi hade ätit en lätt lunch vid elvatiden och nu på kvällen var vi rätt sugna. Matfrågan löstes emellertid genom att major Appelquist, chef för air detachmentet, tog oss med till svenska bataljonens nyupprättade leavecenter. Där hade man invigningsfest. Vi blev mycket väl omhändertagna, förplägnades rikligt och fick vara med om en trevlig underhållning. Mot slutet av denna uppträdde fem kongolesiskor, som i ett par timmars tid fascinerade oss med sin rytmiska, flerstämmiga sång ackompanjerad av skickligt trummande.

KONGOLESERNAS HÖGKVARTER

Nästa dag infann jag mig i god tid på bataljons högkvarteret, där jag fick en del upplysningar om truppernas lägen och om Kapona. Tre dagar tidigare hade jag besökt Luluabourg och såg då att man flög in mycket ANC-trupp (Armée National Congolese) därifrån till Albertville. Jag talade därför om att jag tänkte besöka ANC-högkvarteret. Indierna avrådde mig därifrån, men eftersom jag på sätt och vis skulle samarbeta med ANC stod jag på mig och fick så en indisk major med mig, som brukade vara kontaktman.

ANC-högkvarteret visade sig vara ett enda rum utan kartor, skrivbord, arbetande adjutanter och liknande, som man är van att möta i ett högkvarter. Chefen, en major, tog fram en karta ur en låda och redogjorde för var hans grupper stod. Det gjordes klart och tydligt, men när man vet, att de inte förfogar över några signalmedel, så måste man ta det hela med en nypa salt salt. Det var emellertid intressant att ha fått besöka ett ANC-högkvarter och dessutom hade jag fått de viktiga upplysningarna att det inte fanns någon ANC-trupp i närheten av Kapona samt

En FN-29:a under Charlie Fox Fox skyddande vinge. SE-CFF ombesörjde räddningstjänsten i Kongo och var bland annat utrustad med en Saramottagare.

att trupperna var instruerade att de flygplan som kom att flyga över dem tillhörde FN, varför vi inte skulle frukta beskjutning från det hållet. Jag tackade för upplysningen, men beslöt ändå att hålla 3000 fot över marken, om vi skulle passera ANC-ställningar.

SOUVENIRER FRÅN 29:ORNA

Vi återvände till hotellet. Lunch gick inte att få. Ute på staden fick vi tag i ett par brödkakor och några konserver och klarade så av lunchfrågan. Strax innan jag skulle åka ut till fältet för att möta den indiske översten, fick jag rapport om att ett av våra flygplan hade omsvärmats av souvenirhungliga indiska soldater. Trots malayavakterna hade man ertappat en soldat med den lilla låsbulten till noshjulsälänken i handen och några andra indiska soldater kröp omkring i landställschakten. Tillsammans med förvaltaren Martinsson och ett par tekniker for jag ut till fältet. Här gällde det att noga undersöka att flygplanen inte var skadade. Allt visade sig till vår stora lättnad vara utan anmärkning.

Strax efter det att vi kommit ut till fältet anlände den indiske översten och därpå kom Force Commandern tillsammans med generalerna Muboto och Lundula. De båda ANC-generalerna for in till staden till en väntande samling och parad. FN-folket åkte till indiska officersmässen. Här anmälde jag mig för Force Commandern. Han kände till mitt uppdrag och lovade mig ett besked. Efter lunchen fick jag beskedet att spaningsmissionen inställts p g a politiska skäl och jag kunde återgå till Kamina nästa dag.

Nere i staden fick vi se paraden av ANC-trupperna och höra politiska tal bl a av vice premiärministern Sendwe och de båda generalerna. Det togs en hel del färgbilder. Därefter gjorde vi en promenad i den lilla vackra staden, som ligger vid stranden av den stora Tanganjikasjön. Terrängen är kuperad och vi hade härlig utsikt från en höjd.

På kvällen gjorde vi ett besök på "Scandinavian Club". Den ligger vid huvudgatan i Albertville och är en stor våning där det bor några skandinaver från light aircraft och helikopter. Man har ordnat det mycket trevligt med en röd och vit fallskärm i taket som en stor baldakin. Klubben har blivit en träffpunkt för skandinaver, där man möts om kvällarna och diskuterar över ett glas öl.

TILLBAKA MOT KAMINA

Nästa dag startade vi mot Kamina. Fälltankarna var påhängda med 200 liter i varje för att få acceptabel räckviddsmarginal. Raketerna och ammunitionen togs i Foxen. Den beräknade rullsträckan 1450 meter stämde inte, utan vi gick loss först när det var omkring hundra meter kvar av banan. Återflygningen gick över moln. En känd Kamina-tl-röst anropades "Viking section" vi svarade, blev omhändertagna av kanadensarnas "Mobile tower", leddes skickligt ner i en instrumentlandningsprocedur, banan dök upp och vi landade.

Över radiotelefonförbindelsen rapporterade jag till Överste Lampell i HQ uppdragets förlopp.